

CONSILIUL ECONOMIC ȘI SOCIAL

Str. Dimitrie D. Gerota nr. 7-9, sector 2, București, cod poștal: 020027
Telefoane: 021.310.23.56, 021.316.31.34 Fax: 021.316.31.31
021.310.23.57, 021.316.31.33
Cod fiscal: 10464660 E-mail: ces@ces.ro www.ces.ro

Membru fondator al Asociației Internaționale a Consiliilor Economice și Sociale și Instituțiilor Similare (AICESIS)
Membru al Uniunii Consiliilor Economice și Sociale și Instituțiilor Similare Francofone (UCESIF)

„Consiliul Economic și Social este organ consultativ al Parlamentului și al Guvernului în domeniile de specialitate stabilite prin legea sa organică de înființare, organizare și funcționare.” (Art. 141 din Constituția României revizuită)

AVIZ

referitor la propunerea legislativă privind modificarea și completarea Legii nr.286/2009 - Codul Penal, cu modificările și completările ulterioare (b82/26.02.2024)

În temeiul art. 2 alin. (1) din Legea nr. 248/2013 privind organizarea și funcționarea Consiliului Economic și Social, republicată, cu modificările și completările ulterioare, și art. 11 lit. a) din Regulamentul de organizare și funcționare, Consiliul Economic și Social a fost sesizat cu privire la avizarea *propunerii legislative privind modificarea și completarea Legii nr.286/2009 - Codul Penal, cu modificările și completările ulterioare (b82/26.02.2024)*.

CONSILIUL ECONOMIC ȘI SOCIAL

În temeiul art. 5 lit. a) din Legea nr. 248/2013 privind organizarea și funcționarea Consiliului Economic și Social, republicată, cu modificările și completările ulterioare, în ședința din data de 13.03.2024, desfășurată online, conform prevederilor Hotărârii Plenului nr.86/17.05.2022, avizează **NEFAVORABIL** prezentul proiect de act normativ, cu următoarea **motivare**:

- în urmă cu doar cinci luni, atât art. 192, cât și art. 336 din Legea nr. 286/2009 - Codul Penal au fost modificate în sensul introducerii unei noi prevederi referitoare la conducerea de autovehicule pe drumurile publice, sub influența substanțelor psihoactive, precum și al înăsprii pedepselor privative de libertate pentru persoanele care, aflate sub influența unei îmbibații alcoolice peste 0,80 grame/litru sânge, conduc autovehicule (propunerile legislative b526/20.09.2023, b527/20.09.2023 și b533/20.09.2023). Avizul favorabil al Consiliului Economic și

Social din data de 11.10.2023, pentru cele trei inițiative care au același obiect de reglementare ca și prezenta propunere legislativă, a fost însoțit de o serie de observații. Deși acestea nu se regăsesc în forma finală a modificărilor aduse art. 192 și art. 336 din Codul Penal, mai ales în contextul în care noua propunere de modificare a aceluiași articole vizează încă o înăsprire, mult mai severă, a regimului sancționatoriu pentru aceleași infracțiuni, respectivele observații ale CES își păstrează sensul și în cazul actualei propuneri legislative (b82/26.02/2024);

- în cazul persoanelor care conduc autovehicule după ce au consumat droguri de mare risc și/sau alcool având o îmbibație alcoolică de cel puțin 0,8 grame/litru de sânge, pedeapsa recent înăsprită, aplicabilă în prezent, este pe deplin justă, exemplară și necesară. Reducerea pragului de concentrație a alcoolului în sânge de la 0,8 grame/litru la 0,3 grame/litru, limită dincolo de care conducerea autovehiculelor pe drumuri publice este încadrabilă ca infracțiune, mai ales în condițiile prezentei propuneri de creștere a severității pedepsei de la 1-5 ani de închisoare la 2-6 ani, la care ar urma să se adauge ca pedeapsa complementară confiscarea autovehiculului, ar fi excesivă. Conform European Transport Safety Council, în majoritatea țărilor membre ale Uniunii Europene, o concentrație alcoolică sangvină de până la 0,5 grame/litru nu constituie nici măcar contravenție. Fac excepție România, Ungaria și Republica Cehă, țări în care prezenta acestei concentrații la conducătorii auto depistați în trafic este considerată contravenție. Prezenta propunere legislativă vizează o pedeapsă mult prea severă pentru mai puțin decât ceea ce în prezent se încadrează la contravenție, conform actualei forme a Codului Penal;
- poate fi excesivă și aplicarea aceleiași pedepse (închisoare 2-6 ani și confiscarea autovehiculului) în cazul conducătorilor auto aflați în deplinătatea capacității de a conduce (complet ignorată de propunere) care sunt depistați în trafic aflându-se în afara duratei de acțiune a unor medicamente psihoactive, utilizate ocazional, strict pe baza unei prescripții medicale, pentru diagnostice care nu sunt incompatibile cu dreptul de a conduce autovehicule. Nu sunt prevăzute la art. 336 alin. (2) praguri de concentrație sangvină și pentru medicamentele cu efect psihoactiv, în funcție de care să se facă încadrarea la contravenție sau la infracțiune precedându-se la fel ca în cazul conducătorilor auto aflați sub influența alcoolului;
- nu este definită la art.336 alin. (2) sintagma „sub influența” în cazul medicamentelor cu efecte psihoactive autorizate de Agenția Națională a Medicamentelor și Dispozitivelor Medicale (ANMDM) și utilizate strict pe bază de prescripție medicală, în afara duratei de acțiune a acestora, pentru afecțiuni care nu sunt incompatibile cu capacitatea de a conduce autovehicule pe drumuri publice. La fel ca în cazul alcoolului, și în cel al acestor medicamente - ai căror parametri

farmacodinamici și farmacocinetici sunt stabiliți oficial, fiind precizați în documentația pentru autorizare și punere pe piață - este necesară stabilirea limitelor legale de concentrație peste care, conform studiilor clinice aprofundate, acestea alterează comportamentul la volan. Simpla prezență - pentru care inițiatorii folosesc sintagma „sub influența” - a unor urme de medicament psihoactiv care nu determină afectarea capacității de a conduce, utilizate drept temei pentru incriminarea automată doar pe prezumția afectării, nu este justă. Buletinul de analiză medico-legală a probelor biologice prelevate de la conducători auto precizează nu doar prezența, ci și concentrația (serică/urinară) a substanțelor psihoactive medicamentoase, iar în cazul în care aceasta se situează la un nivel inferior, rezidual, la care nu produce vreun efect psihoactiv, practic invalidează starea de „influență” și, deci, încadrarea ar trebui să fie cel mult de contravenție, la fel ca și în cazul alcoolului;

- este excesiv și injust să fie sancționată penal o persoană care a utilizat la indicația scrisă a medicului, de exemplu, un medicament pentru combaterea insomniei cu 24 de ore (sau cel puțin dublul timpului de înjumătățire a concentrației serice) înainte de a conduce autovehiculul, cu toate că nu are (sau după caz nu avea) alterată capacitatea de a conduce, ci doar pentru ca s-a detectat prezența reziduală a substanței psihoactive. Cadrul legal nu face diferențierea între persoanele care conduc autovehicule sub influența drogurilor de mare risc și a alcoolului la îmbibații de peste 0,8 grame/litru și cele la care sunt detectate concentrații reziduale, fără efect, de medicamente psihoactive;
- este excesiv să li se confişte autovehiculele și să fie pedepsite cu închisoarea persoanele în organismul cărora se detectează în trafic, prin test rapid, markerii antigenici (remanenți) ai unui medicament psihoactiv, fără a se ține cont că, ulterior, analiza medico-legală confirmă prezența acestuia, dar în concentrații reziduale, fără relevanță clinică și deci pentru care sintagma ”sub influența” nu este conformă cu realitatea, nefiind alterată capacitatea de a conduce;
- este injust ca persoanele care nu sunt consumatoare de droguri să fie supuse aceluiași regim de pedeapsă cu închisoarea ca și o persoana consumatoare de droguri de mare risc depistată la volan ori una care conduce sub influența manifestă comportamental a cel puțin 0,80 de grame de alcool/litru. În cazul depistării cu test antigenic rapid a unei substanțe psihoactive provenite dintr-un medicament prescris legal, după prelevarea probelor biologice pentru analiza medico-legală, s-ar cuveni efectuată și o testare psihologică, precum și o testare pe simulator auto (din dotarea școlilor de șoferi), așa cum se procedează în multe state europene și nu numai. Trimiterea la închisoare a unei persoane ar trebui să se facă numai după confirmarea sau infirmarea incapacității acesteia de a conduce. Medicamentele utilizate legal, în

scop strict medical, în afara duratei efectului acestora, doar detectate la conducători auto, nu ar trebui să constituie motiv de incriminare și nici de circumstanță agravantă. Consultarea pe această temă a specialiștilor *Comisiei de farmacologie clinică, toxicologie și toxicodependență*, precum și a celor din componența *Comisiei de psihiatrie* din cadrul Ministerului Sănătății, precum și acordarea reglementării juridice cu opinia profesională a acestora ar putea fi de un real ajutor pentru ca o astfel de propunere legislativă inițiată de nespecialiști în toxicologie să-și atingă scopul declarat;

- interzicerea pe viață a dreptului de a conduce autovehicule, aplicată chiar și complementar, poate fi excesivă în cazul unui conducător auto care a comis din culpă accidentul rutier aflându-se în deplinătatea capacității de a conduce dar care a fost testat pozitiv după ce, cu cel puțin 12 ore înainte, utilizase pe bază de prescripție medicală, precum și pentru un diagnostic care nu este incompatibil cu dreptul de a conduce autovehicule, un medicament cu efect psihoactiv. În cazul conducătorilor consumatori de droguri de mare risc și a celor care conduc sub influența unor îmbibații alcoolice de cel puțin 0,80 grame la litru, această prevedere este adecvată;
- confiscarea unui autovehicul deținut în coproprietate poate aduce atingere dreptului de proprietate al co-proprietarilor care nu au avut cunoștință și nu au participat în niciun fel la comiterea infracțiunii.

Președinte,
Bogdan SIMION